

ORADEA-MARE (N.-VÁRAD)

12 septembrie st. v.
24 septembrie st. n.

Ese in fiecare duminică

Redacțiunea:

Strada principală 375 a.

Nr. 37.

ANUL XXIX.

1893.

Prețul pe un an 10 fl.

Pe 1/2 de an 5 fl.

Pe 1/4 de an 2 fl. 70 cr.

Pentru România pe an 25 lei.

Primul bal.

Comedie într'un act.

(Urmare.)

Lia. Vré să ȳică, ele ar fi fost in stare să te dragă dela mine, chiar după trei săptămâni de căsătoriei! Frumos, domnule Georges!... frumos!... Acum înțeleg eu pentru ce vorbeai cu atâta entusiasm de Neapole, de mare, de luntrași și de pescaril... Un oraș plin de cerșetori, de praf și de străini curioși și obrasnici, o mare totdeauna albastră și netedă, pare c'ar fi templele vop-site ale Cocóne Luxitei Simizénca, o mare sərbédă, fără nici un fel de caracter impunător, cum ȳice foarte bine Zornescu, o căldură nesuferită, niște oteluri unde nu poți dormi din cauza sgomotului și n'ai ce mânca decât nu-ți plac macarónele, untul de lemn și smochinele, o lume desmătată și trândavă, iar cât despre pescarii și pescărițele dtale, uite cu tóte genele lor lungi și crețe și ochii lor galeși și vicleni...

Robeanu (întrerupénd-o.) Nu sfêrși, căci ai să fii, ori nedréptă, ori reutáciosă și nu ar fi bine să ne stricăm séra, filosofând pe socotéla altora... Ce curios copil ești tu? Draga mea, sufletul nostru e ca și o grădină, la început sélbătecă, in care cresc tóte felurile de flori și de buruieni la un loc. Cu timpul, vârsta ori împregiurările cultivă pe unele și smulge pe celelalte, croind drumuri largi și bătătorite printre dênsele. Apoi pasiunile, nevoia, durerile vieții prepădesc pomii și usucă florile... no-roc dór că inima omului trage spre dragoste, cum trag isvórele spre mare. Mersul inse nu este totdeauna același, unele curg a lene printre maluri verđi și in-florite, altele se prevălesc ca șioiul care restórnă tot in cale-i... (*Lia ride.*) Ce ríđi? Nu

me pricepi?... ai dreptate. (*O ia de gât și o sărută.*) Te iubesc! (*Se aude un violent sunet de clopot afară, améndoi sar de-odată in sus, Robeanu își ia pălăria și mănușile. Lia își scóte dantela și-și pune repede mănușa dréptă*)....

Lia. Unspredece ciasuril De-acum a sburat visul! Amintirile fug pe feréstră, când intră musafirii pe ușă!... Ah! ce bine eram împreună. Me cređi Georges, că și uitasem că avem bal astă sérá?...

Robeanu. Dar eu!...

Scena XIII.

Cei de sus, Simion (intrând cu o tavă pe care sânt câteva ȳiare și o telegramă)

Simion (lui Robeanu.) Să iscăliți chitanța, coco-nașule!

Lia. Ce, n'a venit nimeni?

Simion. Nimeni! Am așteptat eu într'o părere la scară, apoi m'am dus la pórtă, m'am uitat in dréptă, in stânga... pretutindenil intrau trăsuri in ogrăđile de-alături, numai la noi nu. Ba că Vasile ȳicea, nu cumva n'or fi nimerind casa nóstră boerii?... de, ca să mai ȳică și el, că așa lucru încă n'am apucat!

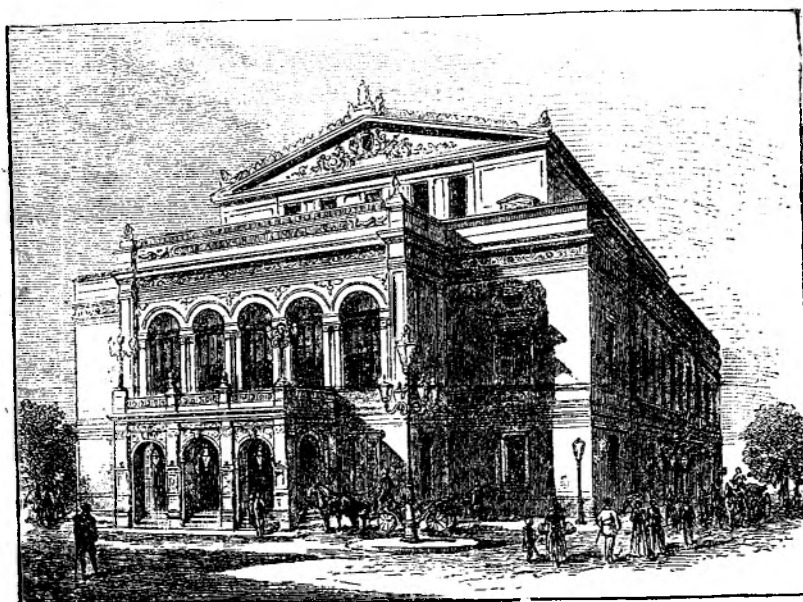
Robeanu (după ce o cetit.) Iacă veđi, vorbiam de Neapole și Neapole se gândia la noi.

Lia. Cum asta? (*Simion ese cu chitanța.*)

Scena XIV.

Robeanu, Lia (trăgéndu-și nervóasă mănușa din mână.)

Robeanu. Șcii sculptorul care ȳi-a făcut bus-tul? Uite, imi telega-fiéză că a reușit de minune și că după ce a fost admirat și pre-miat la espozitia de fru-

TEATRUL NAȚIONAL IN BUCUREȘCI.

móse arte, ađi l'a espediat cu mare iuțelá la Bucureșci.

Lia. Bravo! ími pare fórte bine. Am să-l pui in biuroul teul! Până acum tóte ne-au mers după voe... numai (*privind impregiur*) nu vine încă nimeni și pre-gătirile nóstre sânt de géba.

Robeanu. Atât mai reu pentru cei ce nu vin să se folosescá de dênsele. Intr'adevăr că mésa e superbă și ai impodobit-o atât de frumos că o fi și păcat (*dă ocol mesei*), să nu guste cineva dintr'ênsa. (*Ia o cartă dupe șervet.*) Mitică Zornescu! (*Ia alta.*) Lia Robeanu. (*Ia pe cea de-alături.*) Maiorul Florin... Bine te-ai potrivit! Dar pe mine unde m'ai pus?

Lia (*arătându-i locul din fața publicului.*) Acolo, între cocóna Luxița Simizénca și contesa Lavardoff.

Robeanu (*treceând repede la locul indicat.*) Protestez! E o tradare! Intre doué contimporane a lui Kisseleff! Asta nu se póte! Frumos! Dta te aședi între cei mai eleganți și mai primejdioși tineri din capitalá și pe mine me surghiunești între doué momái sbárcite și derápánate! Bine dragá, dar cu ce ți-am greșit de me pedepsești astfel? De ce nu-l pui pe Zornescu între ele, căci tot are contesa o pasiune nenorocită pentru dênsul!... Auđi cocóna Luxița!...

Lia. Dragá Georges chérl! Nu puteam face altfel ca să pot impácá pe tótá lumea. Înțelegi că pe maiorul și pe Zornescu am preferit să-i pun lângá mine, decât să-i las să fluturaze pe lângá fete, ori să se furișeze printre femei tinere, din cauza mamelor și a bărbaților. Șcii că tótá lumea fuge de cele doué momái, cum le ąici tu, una fiind vorbárețá peste măsurá și contesa surdá, pretențiosá și fudulá! Pe cine puteam óre să pun între dênsele, care să nu găsescá priciná séu să se scóle, séu să nu se puná la mész. Veđi bine că noi ca gazde am trebuit să ne sacrificám!... Ți-am dat locul de onóre.

Robeanu. Fórté îți mulțumesc de așa onóre!... Ș-apoi sacrificiul e numai din partea mea, căci tu... adică ce mai e și moda asta cu numele scris pe tacámuri, însemnând locul fiecáruia după voința gazdei? Eu șcieam că la supeuri nu se urmézá regula asta, bună cel mai mult pentru prândeurile ceremoniose. Ai vęđut și tu la princesa moda asta și n'ai avut nimic mai bun decât să mi-o aplici și mie. Lasá ómenilor libertatea să se puná unde le-o plăcé; ce, noi avem să le impunem și locurile, după ce-i condamnám sërmanii să se obo-sescá jucând o nópte intrégá! Eu protestez și pledez pentru libertate. (*Vre să ridice biletele.*)

Lia (*înaintând.*) Nu, nu Georges! decá me iubești!

Robeanu. Atunci pune pe alt cineva in locu-mi, căci altfel desertez!...

Lia. Nu se póte, lasá așa cum am pus eu la cale! Mai întei supeul nostru este *assis* și fiecare trebuie să-și cunóscá locul dinainte, pentru ca să nu se facá incurcáturá, apoi nu vreau ca in casá la mine să se plângá lumea că n'a avut indestul ori n'a putut mánca cum se cuvine și decá nu pástrám regula asta, atunci ce deosebire ar fi între noi și ceialalți de care am ris póte... Nu uitá că noi dăm un bal, iar nu o serată așa pe picior!...

Robeanu (*turnându-și vin in pahar.*) Mi s'a uscat ąátul de pe acum, numai gândindu-me la ce m'ástéptá!...

Lia. Ce faci Georges, ími deranjezi paharele!

Robeanu. Me iértá dragá! decá ásta e locul meu, apoi mi se pare că am cel puțin dreptul să usez de dênsul și să-mi torn vin in paharul meu, din care n'are să mai bé altul... și asta e o consecvență a ficsării

locurilor anume, póte singurul bun ce are, căci altmin-trelea ești silit să bei din paharul vecinuiui.

Lia. Veđi că am avut dreptate?

Robeanu. Me rog, tóte bune, dar ce o să fac eu între aceste doué venerabile ruine a Regulamentului Organic? Decá aș șci măcar ce să le spun ca să nu prea bage de sémá cât ími sânt de nesuferite. De-mi spuneai asta mai dinainte, resfoiam cronicile vechi, ca să am sare la vorbá... mai ales cu cocóna Luxița!

Lia. Ei, vorbește-le și tu ce te-i pricepe... Cer-cetézá-le de sánătate, de pildá...

Robeanu. Negreșit! să te pomenești cu nebuna de contesá că-și desface corsajul in mijlocul ómenilor, ca să-i ascult palpațiile! Inchipeește-ți că are pretenție să sufere de inimá și să credá că are să mórá de anevrism! O fi suferit ea acum 40 de ani de inimá, că mult a mai palpat in tóte felurile, dar acum i s'o fi urít și ei să mai batá într'o peșterá de pept ca al ei, pe care s'a resfátat de ce generații și vre-o câteva invasiunii!

Lia. I!... că limbá rea mai ești!

Robeanu. Eu? Spun și eu ce ąice lumea și dór o fi cunoscând-o ea mai bine de atáta sumedenie de ani de când o tot trudește, cu chipul ei de brezale sulemenitá și cu pretențiile ei ridicule de coborítóre din némul lui Por-Ímpérat!... Dar cucóna Luxița? A jucat hora cu Tudor Vladimierscu la Cotroceni, a máncaț Imambáildí cu pașalele turcești la Ciurgiu, s'a gudurat pe lângá cazacii lui Nicolae Pavlovic, a luat in căsătorie pe un postelnic Moldovean, pe care l'a înșelat cu un honved unguesc, dela care a fugit cu un Tanz-maister vienez și când s'a întors in țérá de-a luat pe reposatul Andronache Simzénu de bărbat, colindase tóte părțile lunei, ceea ce făcea pe bietul tatá să ąică mamei, când o vedea că vine la noi la visitá: «Pázea soro, că iacă cine Calendarul lui Karkaleki, cel in 40 de limbi!...»

Lia (*ridénd cu hohot.*) Șcii că nu te-aș fi cređut așa de hazlíu, Georges dragá! De când ne-am luat, ađi e înteia datá de când te vęđ așa de vesel și cu acéstá vervá plină de umóre vióe și comicá.

(Finea va urmá.)

D. C. OLLANESCU.

Se duc unul câte unul.

Se duc unul câte unul,
Ca și frunđele pe rënd,
Se duc pentru totdauna
Tóte visele-mi din gând!

Și când cea din urmă frunđá
Trist cádé-va pe pámént,
Tu să nu me uiți iubite
Să-mi svérli frunđe pe mormént.

VIRGINIA MICLE-GRUBER.

Lenea umblá așa de incet, incát sárácia lesne o ajunge.

*

Copilul devine pentru párinții sei, după educațiunea ce a primit, séu o rėsplatá séu o pedépsá.

*

Oftarea-i balonul dorului.

Călugărița.

De Aurélien Scholl.

Într-o odaie din catul de mijloc al unei case de pe aleia Montaigne, o femeie își dedea sufletul. Prin apartamentul aproape gol, ar fi fost greu să descoperi cărei clase a societății aparținea murinda. Salonul era desert, nici o mobilă nu mai rămăsese. Niște perdele vechi de mătase albastră mai spânzurau la ferestre, fără îndoială pentru că telălița le desprătuise.

Era o mătase eșită din modă, îngălbenită la fire care îndoitură, mâncată de praf — această rugină a stofelor.

În ceea ce fusese sufrageria, nu mai era decât un scaun de paie pe jumătate spart și o mescuță de lemn alb, încărcată cu sticlute de toate mărimile. Jos, două șeu trei șervete murdare, umede încă, un burete, o salădieră știrbă, servind de lighean.

Odaia de dormit era de sigur singura pe care portăreii o menagiase.

Un covor care-și arată ațele, acoperia încă dușumeua. La piciorul patului, un mare fotoliu așezat ca maghernița unei sentinele. Perdelele de stofă fuseseră lăsate, dar ochiul deprins al unui tapițer ar fi ghicit după sfîșieturile perdelelor de muselină cărora o mână răpitoare le smulsese dantelele.

Doi tăciuni fumegau a jale în sobă, având drept ori-ce tovarășie o căldare din care răsăriau două șeu trei foi acoperite de o spumă albicioasă.

Apartamentul dădea într-o curte așternută cu nisip, în mijlocul căreia o pajiște tunsă se umilia la picioarele unui salcâm.

Frunzele căduseră; ramurile negre, sucite, presărate cu noduri, așteptau înteele rațe ale primăverii ca să mai capete puțină verdetă...

— Madelena, îngână bolnava, mi-e sete!

O femeie de vre-o cincizeci de ani, care sta în picioare lângă ferestra, se apropiă de pat și turnă câteva picături dintr-o doctorie într'un pahar de apă.

Pe urmă ridică capul stăpânei, apropiă paharul de buzele ei și întrebă:

— O dore tare pe dna contesă?

— Da, me arde... acolea, respunse bolnava, apăsând pe piept o mână uscată.

Femeia asta, care se stinge astfel, într'un apartament pustiu, nu era alta decât contesa de San-Castelli, de care s'a vorbit atât de mult acum câțiva ani.

Din lucsul ei de odinioară nu-i mai rămânea decât un șal de Orient, de un roș închis, țesut cu fir, în care se învăliă încă din lipsă de plapă.

Nu s'a uitat succesele mondene ale contesei; și nu un prinț în Europa mai păstrează un medalion în care au ramas, tinere și zîmbitoare, trăsăturile idolului căzut.

Părul ei negru pare acum că obosește cu greutatea lui capul slăbit; viața s'a dus deja din obrajii sei scufundați, din fruntea ei îngălbenită. O tuse secă și sbuciumată îi sfîșiă pieptul; la treizeci și cinci ani, contesa e însemnată de morțe.

Un suveran care o făcuse bogată, a plecat înaintea ei către regiunile unde se duc sufletele celor cari le au...

Prințul X... amantul seu de-al treilea, e ruinat; își tócă restul averii undeva cu un coleg al lui.

Bancherul L... care dăruise contesei hotelul din alea lena, nici nu putu să-și mai plătescă diferențele

bursei. A scăpat de parchet ca prin minune. Personal n'a fost declarat falit, dar societatea pe care o dirigiă, s'a dus să întâlnească societățile cele rele.

Raul e în Africa cu regimentul seu; Gontran e însurat; Adrian a dispărut; Edwar caută un loc de secretar general. Un vânt ruinator a suflat peste adoratorii de altă dată. Cei doi, trei, cari s'au ținut bine, au fost oboșiți de cererile de bani repetate; un altul e pus prea sus ca să ajungă la densusul.

Contesa vîndu juvaerurile unul după altul; după juvaeruri, toaletele, după toalete, mobilele.

Un singur prieten i-a ramas, doctorul D... pe care l'a imbegăit ea; dar și el pierdînd puțin câte puțin în negustorii greșite, nu prea are decât prețul vizitelor. Cu toate astea vine pe la contesa de San-Castelli în fiecare dimineață, și după fiecare vizită lasă câte un ludovic pe colțul sobei... Și acest ludovic a ținut până acum zilele contesei și ale femeii sale din casă.

Madelena, care a vădut echipagele, diamantele; a cunoscut cincisprezece servitori și cincisprezece amanți, nu poate crede că timpul ăsta așa de frumos n'are să se mai întorcă.

Cât despre bărbatul contesei, el nu și-a cunoscut femeia nici odată. Prințul *** e cel care a făcut această căsătorie. S'a dat descendentului ruinat al unei familii o slujbă de trei mii lei în schimbul titlului. El și-a vîdut nevêsta atât cât a ținut ceremonia, pe urmă și-a luat în stăpînire slujba, și de câteva ori avu prilejul să citească în diare, cu un interes mediocru, că contesa de San-Castelli obținea mari succese la Petersburg și la Paris.

Nici nu i se părea că este femeia lui, și într'adevăr, era femeia altora; iar când îl întrebă cineva despre aceasta, contele respundea cu rēcělă:

— Mi se pare că asta e o rudă care a apucat reu.

Madelena petrecuse peste treizeci nopți în marele fotoliu de lângă patul stăpânei sale.

Doctorul dișe:

— Femeia asta are nevoie de odihnă. Sînt surori de caritate cari și-au luat misiunea de a veghiă pe bolnavi; voi trimete una astă sêră.

În adevăr, la șase ciasuri un sgomot făcut de cordonul unui clopoțel rupt, arată venirea unui strein.

Madelena se duse să deschidă; călugărița o urmă.

— Iată doctoriile, dișe ea; asta la fiecare dește minute, astălaltă la o oră. Mai sînt puține lemne colo în colț.

Madelena se duse să dormă cu femeie din casă, din țera ei, într'un otel din apropiere; sora de caritate luă loc lângă pat.

Dna de San-Castelli ceru apă rece...

Sora de caritate o ridică incetișor; atunci bolnava, în loc să bê, ținti ochii sei mari, negri pe fața călugăriței.

— Ce vêrstă ai? o întrebă ea.

— Optsprezece ani, dómna.

Contesa îngână: Optsprezece ani...

Bêu cu lăcomie, și dișe lăsându-se să cadă pe pernă:

— Șcii că am să mor?

— Nu mi s'a spus, dómna; poate că mai e cu puțință să ve scape.

— Să me scape! strigă contesa ironic, și pentru ce ore? ce-oș ajunge? Viața, e tinereța, frumuseța. Sînt mórta deja, copila mea.

Călugărița deschise cartea ordinului ei pe care o adusese cu dênșă, și începù să citească.

Fata asta avea cea mai adorabilă față pe care ar

fi visat-o vr'odată un artist, e frumusețe de, necrețut strălucitoare de bunătate și sfințenie.

Broboda albă care-i încadră fruntea ei curată, ascundea părul, lăsând să se desemneze niște sprâncene pe care ai fi zis că le-a făcut cineva cu cernelă de China, atât de corectă eră linia. Nasul drept și mic, se înalță puțin la nări, pe când din buzele mișcate incetșor, sbură o rugăciune cum sboră parfumul unei flori.

Contesa de San-Castelli o privia cu admirație, cu invidie.

— Spune-mi, țise ea de-odată, te-ai jertfit acestei cause pe vecie?

— Da, dōmnă.

— Cum te chiamă?

— Sora Rosa de Lima.

— Dar... numele de familie?

— Sūntem oprite de a-l spune, dōmnă.

— Pentru ce așa?

— E regula ordinului.

— Tot îmi poți spune decât ai părinți?

— Nu mai am.

— Mama dtale?

— N'am cunoscut-o.

— Tatăl dtale?

— A murit.

Dna de San-Castelli îngână:

— Cine a putut să nască pe copila asta admirabilă? ce rasă a incolțit această flōre minunată? prin ce întēmplare o rochie de aba pōte ascunde acest model de grație și de armonie?

Obosită de o cercetare așa de stăruitoare, sora Rosa de Lima întrebă cu blāndețe:

— Voiți puțină limonadă?

— Nu, mulțumesc, respuse contesa.

Pe urmă adăogă fără veste:

— Dta ești mai mōrtă decât mine, fetițo!.. Māne pōte, o mână de țărīnă va acoperi până și amintirea mea, inse eu am avut in viēță tot ce ea pōte da. Dta nu vei fi cunoscut decât zidurile, grilele, și tăcerea... pānea uscată, rugăciunea, chinuirea.

«Când intr'am eu intr'un salon, se ridică in urmă-mi un murmur de admirație. Am făcut să plāngă de turbare regine și prințese. Caii băteau din picioare nerăbdători la pōrta mea, iar adoratorii se inghesuiau pe scări... Am avut pe cap o diademă pe care ar fi invidiat-o Semiramis, și am făcut să se topescă mai multe mărgăritare decât Cleopatra. Sub ferestrele mele, orchestra; la picioare, bărbații pe cari îi iubiau alte femei și cari nu me iubiau decât pe mine.

«Sgomotul, mișcarea, lucsul, lingușirile; eu le-am sleit pe tōte, fără să me depărtez de o devisă neflexibilă:

«A strălucit, a seduce, a nu iubi de loc!...

«Sēmană fată, vei avē tōte astea decât vei voi!...

Călugărița se ridică:

— Ce spuneti, dōmnă?... țise ea. Nu vedeți că deșertăciunile astea ve pricinuesc această ultimă rătăcire? Dta ai avut tōte astea, și eu sūnt mai fericită decât dta. Decă a-ș avē nevoe de mângăiere, istoria Mariei, sora Martei, mi-ar ajunge. Viēța contemplătoare a inlocuit pentru mine viēța activă. In fundul singurătății mele, îmi place să me perd in adorațiuni mute, și uit lumea care trece, pentru lumea care nu trece!...

Vocea tinerei călugărițe luase o sonoritate plină de entuziasm; ochii ei se ridicaseră spre o sfințenie superiōră.

— Adiniōrea, adăogă ea, mi-aș vâlt de tata... am luat ultimul seu suspin și ultima să m'acuvēntare...

Cultivez această amintire scumpă ca pe o plantă prețioasă, și m'aș teme să nu o vēd oflindu-se decât n'aș rămāne in retragerea pe care mi-am ales-o.

Dna de San-Castelli o intrerupse:

— Deșertăciuni, ai țis? și ce e ore viēța, fără alaiul plăcerilor și betfiilor? Câte odată se amesteă ceva măreț in pasiunile omenești. A fi frumoasă, insemnēză a domni, înțelegi? Un cavaler care me iubiă s'a ucis la picioarele mele; mi-a dat acolo ceea ce nu dāduse nici unei alteia. Am fost adorată ca o țeiță din antichitate. A se face rivală lui Dumnețeu, se judecă intr'un mod deosebit și ingrozitor. Ori cât de scurtă ne-ar fi viēța, ea se lungeșce prin plăceri și ia o importanță deosebită prin risipa disprețului și prin numărul victimelor nōstre.

Sora Rosa de Lima puse mână pe buzele contesei spre a oprī cuvintele:

— Aveți friguri, țise ea; blăstēmați și imi faceți un mare reu.

«Căeșce-te, dnă; căci o repet, esistența dtale n'a fost decât deșertaciune!...

Dna de San-Castell părū că se gāndeșce.

— Am iubit, cu tōte acestea, murmură ea; am iubit odată in viēța mea, eram de șasesprețedece ani... Ce a ajuns el? Vērtețul m'a luat... Cu tōte astea, decât el ar fi fost acolo, viēța mi-ar fi fost mai dulce... Deschide cufărașul ăsta, te rog, sora mea. Iată-mi hârtfiile... Estractul de nașcare... Florența, 10 octombre... Maria Teodora Dasti.

Călugărița se apropie incetșor de pat, cu mânăle intinse.

— Acel pe care l'ai iubit, murmură ea, se numiă dară Gabriel?

— Da, țice murinda, Gabriel de Berlys!... De unde șcii?

— El m'a crescut.

— Tatăl teu?

— Gabriel de Berlys.

Contesa urmă turburată:

— Ești născută in Italia... Te-a adus in Franța, după ce l'am trădat... și a murit?

Biēta femee suspină. Sora Rosa de Lima cădușe in genunchi, cu fața ascunsă in mână.

Contesa o apucă și o acoperi cu sărutări fierbinți, pasionate.

— Tu nu șcieai dar cine eram, când intrai aici?

— Tata nu a pronunțat nici odată numele contesei de San-Castelli...

— In adevēr, pentru dēnsul totdeauna am fost numai Teodora Dasti... Și, spune-mi, cum a murit? Ce a spus?

— A murit cu o mână intr'a mea și cu cealaltă intr'a celui mai bun prietin al seu... un bētrân... un preot...

Contesa își rădică copila.

— Tu ești mântuirea mea, țise dēnsa, voi muri in liniște... Du-te de-mi caută pe preotul acela!

M a m a.

Erau trei, sērmanii: doi copii ș-o mamă

Și pāne!... Un singur codru intr'o mărāmă,

Mama-l frānșe 'n doue și dete pe rēnd

La fiecare câte-o părțica.

— Mamă — atunci copiii țiseră plāngēnd:

«Ție ce-ți rămāne?» — «Voi» respuse ea.

A. DEPĂRĂȚIANU.

Impăratul Germaniei Vilhelm II și moștenitorul tronului.

Lumea latină înainte de Roma și zidirea Romei.

(Urmare.)

B) Epoca tradițională.

Lu fundarea orașului Alba Longa de capitala țării Latium, adică a Latinilor, a începe epoca nouă, trecerea din lumea mithurilor și intrarea în a tradițiilor¹. Prin gințile albanice adică din Alba Longa, aședate mai târziu în Roma, s'au susținut tradiții foarte vechi despre originea și istoria ginții regale (familiei dinastice) a Silviilor și întâmplările istorice, de și din auz și mai târziu, dar au început de a fi însemnate de scriitori. Epoca aceasta se începe pe la an. 1053 ant. Cr. adică cu 300 de ani înainte de fundarea Romei, și ține cam 100 de ani încă și sub timpul stăpânirii Romei, adică până la risipirea totală a Albei Longei².

1. Aeneas Silvius (Posthumus).

După Aeneas dela muierea Creusa a ramas feciorul Ascanius și dela acesta fiul Julius; dar Aeneas având de soție și pe Lavinia, fata lui Latinus, aceasta după mărtașia lui Aeneas a născut pe Aenea Silvius numit și Posthumus. Intre Julius și Aeneas Silvius s'a escat certă care să câștige imperiul și poporul latin încă și-a bătut capul, că ore fiul său nepotul lui Aenea să fie mai putinte și după ce a ținut o consultare, cu graiul tuturora Aeneas Silvius a fost proclamat de rege. Nu eră fără opunerea lui Julius, fiul lui Ascanius, carele a fundat Alba; dar se face împăcaciune între ei, Julius primește ca să capete demnitatea cea mai înaltă preoțască pentru sine și următorii sei și de atunci aceasta demnitate a ramas la ginta Juliiilor; iară Silvius cu următorii sei au ramas regii Albanilor, și astfel Silvius fundând familia dinastică a Silviilor, toți regii au avut cognumele Silvius și au domnit în Alba Longa până la rădicarea Romei³.

2. Latinus Silvius.

După Aeneas Silvius a urmat Latinus Silvius. Find că populațiunea latină din Alba Longa și din împrejur s'a înmulțit, regele a condus colonii latine în: Praeneste, Tibur, Gabii, Tusculum, Cora, Pometia, Locri,

¹ Tradițiunea e o șcire verbală despre atare întâmplare ce s'a povestit din nem în nem. Tradițiunea e isvorul cel mai prețios istoric, pentru că istoria cea mai antică și a celor mai multe popore se bazează pe tradițiune, care de și mai târziu s'a însemnat, dar în parte a ramas cu natură de poveste despre întâmplare istorică.

² Răsboiul Troiei s'a pus pe la an. 1193—1184. ant. Cr. Carol Rotteck în Allg. Weltgeschichte I. pag. 185—1887. pe regele Latinus îl pune începând la an. 1183. ant. Cr. și fundarea orașului Alba Longa, cu 300 de ani înainte de fundarea Romei, adică la an. 1053 ant. Cr. În acest mod timpul domniei lui Latinus, Aenea și Ascanius dela 1183—1053, ar fi ținut 130 de ani, ce apare cam prea mult pentru trei domnitori. — Și Conv. Lex. al lui Meyer pune fundarea Albei Longei cu 300 de ani înainte de fundarea Romei și dice, că 12 regi au fost din dinastia Silvia, și că mai târziu în A. L. au denumit dictatori.

³ Cumcă datele tradiționale ale acestei epoci cuprind în sine și date istorice, dovedesc Annales Pontificales lib. IV. adică Annales pontificilor seu ale preoților celor mai înalți în Roma și verisimil și Julii din Alba Longa încă vor fi purtat atari însemnări. L. Preller Röm. Myth. p. 689. Sext. Aurel. Victor pag. 18. Eiusdem posterii omnes cognomento Silvii, usque ad conditam Romam, Albae regnaverunt.

Crustumium, Camena, Ronillae și în celelalte orașe din împrejur. Acestia s'au numit Prisci Latini (Latinii cei vechi)¹.

Sub Prisci Latini nu se pot înțelege toate orașele vechi latine, ci numai acele orașe, cari au fost fondate de federațiunea latină din Alba Longa, în periodul suveranității Albei Longe seu cari s'au ținut de această federațiune latină și adică în opozițiune cu coloniile latine, fondate mai târziu sub suveranitatea Romei².

3. Tiberius Silvius.

După Latinus Silvius a urmat fiul seu Tiberius Silvius. Acesta ducându-și oștile în contra mărginașilor purtători de răsboiu, între luptători a fost împins în riu Albula, și acesta e cauza strămutării numelui în Tiber³.

Dar Livius face alta genealogie a lui Tiberius Silvius dicând: Din Latin se născu Alba, din Alba Atys, din Atys Capye, din Capye Capet, din Capet Tiberin⁴.

4. Aremulus Silvius.

După Tiberius a urmat Aremulus Silvius. Acesta a fost cu atâta superbă nu numai față de oameni, ci și de zei: încât el a predicat, că e superior lui însuș Jupiter. Și până ce sună în cer, a poruncit militarilor, ca cu armele să bată scuturile și a dictat ca să facă un son mai tare (ca fulgerul); dar i-a urmat pedepsă, pentru că lovit de fulger și răpit de viscol a fost aruncat în lacul Alban⁵. Iară după alții, nu a fost lovit de fulger ci la cutremur de pământ s'a cufundat, și cu el tot de-odată și Regia (curtea regescă) în lacul Alban⁶.

Livius dice că după Tiberinus Silvius domnescă Agripa, după Aripa, Romulus Silvius⁷.

5. Aventinus Silvius.

După Aremulus la Albani (Latini) a domnit Aventinus Silvius. Acesta a purtat răsboiu în contra vecinilor, în luptă a fost încungiurat de inimiți și așternut la pământ și apoi înmormântat la rădicina muntelui, ce dela rege și-a căpătat numele Aventinus⁸.

(Va urm.)

AT. M. MARIENESCU.

¹ Sext. Aur. Victor pag. 18. Titus Livius lib. I. C. III. Latinus Silvius, de care fure fondate câteva colonii, cari se numără Prisci Latini. Paul pag. 226. Prisci Latini proprie appellati sunt hi, qui priusquam conderetur Roma, fuerunt. Fest. pag. 241. Priscae latinae coloniae.

² L. Preller Röm. Myth. p. 690.

³ Sext. Aur. Victor pag. 18. provocă pe Lucius Cincius lib. I. Lucilius lib. III.

⁴ Livius lib. I. cap III.

⁵ Sext. Aur. Vict. pag. 18 cu provocare la Annales Pontificales lib. VI. Epitome Pisonis II.

⁶ Aulianus in Epitome și Domitius lib. I.

⁷ Livius lib. I. cap III. — Numele Aremulus e din Remus, cu formă diminutivă: Remulus; — iară a dela început e pus înainte de r. La Livius e: Romulus. L. Preller Röm. Myth. pag. 690. Regele inventază o mașină, ca să potă fulgeră și trezni ca Jupiter, până când fulgerul lovește în casa lui. Acesta ne aduce aminte de farmecul altarului lui Jupiter Elicius. (Se presupune că pe atunci s'a aflat electricitatea).

⁸ Sext. Aur. Victor p. 18. Julius Caesar lib. II. T. Livius I. c. III. Romul Silvii, carele moșteni domnia dela tatăl seu, lăsă sceptrul în mâna lui Aventin, — care îngropat pe muntele cel, care acuma face parte din cetatea Romei, dede delului, numele seu.

SALON.

Mortul înviat.

— Fragment din o comedie. —

Salon cu două uși mari, deschise spre grădină, de unde la început se aude muzică. Prin ușe se văd părechi trecând.)

Scena I.

Bêrlădan singur, intrând.

Ce lumel... Dantéză și chefuesc, par că sunt niște oameni mulțumiți cu traiul vieții... Și nu-s decât o adunătură de fanfaroni, cari trăesc cu vai nevoie... Acuma i s'a ivit o rață de speranță, zestrea Sevastiței, această i încălzește... Toți speră s'o dobândescă și toți mi-au cerut spriginul, l-am și promis tuturoră, fiecăruia în particular, așa fac și miniștri... Curios! Eu am șters-o de-acasă, de gróza creditorilor, cari au început să me pedădescă, ș-aicea îmi dă mâna să 'mpart la favoruri... Me joc cu miliónele, ca băeții cu bobii, pe când n'am, decatele mele, o lățcaie frântă... Cocóna Mărghióla mi-a făgăduit, că decă va izbuti să mărite fata după paronul, me va respălți. Cocóna Mărghióla este o femeie i jumătate... Cu plăcere îi intru 'n voie... și-mi joc olul... Ce-i dreptul, e cam greu și plictisitor. Omenii ceștia nu-mi dau regaz, me omórá cu omenia și-atâta ne tot intrébă, că de multe ori me 'ncurcă și nu știu e să le respund... Iată că vin iarăș... Acum inse am să-i păcălesc.

Scena II.

Bêrlădan, apoi *Chitilean*, *Chilipir*, *Birbidon*, *Crâmpei*, *Tândălescu*, *Poponeț*, *Diamanticescu*, *Trandafirachi* și *Turturilă* intră câte unul și câte doi pe rând.

Chitilean. Unde te-ai ascuns nene *Bêrlădane*? Côtă societatea te caută.

Bêrlădan. Barrbu *Bêrlădan* dela *Bêrreșci* este un om modest. Nu-și vèrră nasul unde nu-i ferrbe óla.

Chilipir. Așá e și firea mea.

Birbidon. Un caracter istoric antic.

Poponeț. Astfel se retrag și beliducii mari, când ac planul viitórei invingeri. Unde te ivești dta, de sigur invingi.

Tândălescu. Ai calități admirabile. Eu te stimez drept ideal al filantropismului. Am audít tocmai acuma, că i adaugat și dta la zestrea Sevastiței.

Bêrlădan. Bagatell! O sută de mfi de franci.

Diamanticescu. Și nici nu ne spui asta?

Bêrlădan. Nu-mi place să me laud. Princiipiul meu este: ce face stânga, n'arre să șcie drrépta.

Crâmpei. Nu-mi place să vorbesc mult. Ț-o spun ar scurt și cuprinđetór...

Turturilă. Și scurt și cuprinđetór! Asta ar fi minunea minunilor!

Crâmpei (lui *Bêrlădan*). Ești un model de om instit.

Turturilă. Dă-mi voia să-ți pot dedicá un volum e ode.

Bêrlădan. Parrdon, domnilor! Sânt cam frânt de boselá.

Diamanticescu. Nu se vede. Dă-mi brațul să te conduc napoi la societate.

Chilipir. Ba, eu te-oi conduce.

Chitilean. Te rog, fă-mi mie onórea.

Birbidon. Ba mie.

Trandafirachi. Acésta mi-i cea mai plăcută datorie patriotică.

Crâmpei. Eu nu vorbesc mult... Iată brațul meu...

Turturilă. Nu ve las... Eu sânt cel mai tiner.

Bêrlădan. Parrdon! Nu sânt damă. Barrbu *Bêrlădan* dela *Bêrreșci* n'arre nevoie de ajutorul nimeniua. Me duc singur. Iaca. (Porneșce. Face doi pași, apoi șovăe, pune mâna iute pe inimă și vré să cadă, cei din giurul lui inse îl sprigină și îl culcă pe divan.)

Diamanticescu (după ce i-a pipăit pulsul și inima.) A murit.

Turturilă (punându-și urechia la inimă.) Nu se pôte, mē. Inima-i bate încă.

Diamanticescu. Nu te pricepi tu. Ceea ce ți-se pare palpitarea inimei, nu e decât posthuma tremurare convulsivă a nervilor. O descoperire nouă, de mine făcută. A murit de apoplecsie.

Tândălescu. Pecat, căci a fost un om fórte darnic.

Chilipir. Ce folos de darnicia lui! Numai a făgăduit, inse n'a dat nimica. Acuma nici tu făgăduelá, nici tu sută de mii.

Crâmpei. Par c'ar fi știut că va murí indată și că n'are să plătescă nici odată.

Birbidon. Șugubetá întemplare, să mori d'a 'n piciórele.

Turturilă. Și fără să plătești înteu la ce te-ai indatorat.

Chilipir. Decă cel puțin lăsá un in scris, putea să-și dea pelea popii...

Crâmpei. Mie din capul locului nu mi-a intrat in inimă omul acesta, dar am tăcut căci nu-mi place să intind vorba.

Tândălescu. Patriot bun nu putea fi, căci prea aruncá paralele.

Turturilă. Cu gura.

Chilipir. Un fanfaron.

Birbidon. Tăceți, mēi, că pôte să 'nvie. Iată cum zgăeșce și-acuma ochii la noi.

Diamanticescu. Nu ve temeți. Dór v'am spus c'a murit. Iată, îi inchid și ochii. (I contrage pupilele.)

Turturilă. In veci pomenirea lui dará! (Se apropie de *Bêrlădan*.) Adio, mare filantrop! Cocotat de bêtănete, cu nasul cocărjat, cu falcile scofalcite, ai dat multe tércóle prin lume, până ce-ai ajuns să ne 'mbeți și pe noi cu apă rece. Eu totuș vin la capul teu dárdăind de durere, că te-am perdut, căci erai șmechier la vorbă și mi-ai aprins in suflet schinteia nádejdei... Dă-mi voia dar, mare filantrop, să smulg din capui teu, drept suvenire, o șuviță de păr... (Pune mâna pe cap. Cătră ceialalți.) Pustia de bêtănete, își cáníá pèrul. (Vré să smulgă din păr; in momentul acela *Bêrlădan* îl loveșce peste mână și sare 'n picióre. Toți fug iute afară, *Turturilă* in fugă se 'mpedecă intr'un scaun și cade 'n genuchi.)

Scena III.

Bêrlădan și *Turturilă*.

Turturilă. Maică *Paraschevă* și toți sfinții ucenici, viniți in ajutor... Mortul a înviat!

Bêrlădan. Barrbu *Bêrlădan* dela *Bêrreșci* nu mórre așá iute. M'am prefăcut numai, să vèd ce fel de ómeni sünțeți. Ș-am vèđut. Da iute v'ați schimbat, brrre.

Turturilă (sculându-se in picióre.) Totul a fost numai o glumă.

Bêrlădan. Am vădut și audit. Și tu pârilitule, încă ți-ai bătut joc de mine. Te-ai făcut popă și mi-ai cântat prohodul.

Turturilă. T-am spus, c'am glumit.

Bêrlădan. Tote ți-le-aș iertră, dar una nu pot, căci me usturră palma grozav. Ai ȃis, pârilitule, că-mi cănesc përul. Ai să șcii, că Barrbu Bêrlădan dela Bêrleşci nu-și căneșce përul.

Turturilă. Inse am vădut.

Bêrlădan (restit) Vădut! (Domolindu-se la moment și uitându-se impregiur, incet.) Atunci, nu spune nime-nuial... Te-oi remuneră... Haid să bem o șampanie. (Es amëndoi spre grădină.)

IOSIF VULCAN.

Congresul studenților la Buzeu.

La 5/17—8/20 septembrie.

Plecarea din București a fost potrivit de frumoasă; din cauză că eră prea de diminetă, și cum lumea mai spëlată din București nu se scólă odată cu găinele, n'am avut fericirea să vedem multe mutre La ora 7 și ceva trenul plecă din gară in mijlocul unui «Ura!» formidabil.

Mașina sburá pe intinsa câmpie, verde ca o mare de smarald; vagónele fugiau cu drag după dënsa; roțile se invêrtiau și hai, hai, ne pomenim ajunși la Ploești. Ací lume multă, dar fără mult entusiasm.

Dela Ploești trenul o luuà iar la drum și după câțva timp ne pomenim ajunși la Mizil. Musica militară ne intimpinà la peronul garei, cu marșul «Deșteptă-te Române» și cu o salvă de urale din partea cetățenilor Mizileni. Domnul primar a avut amabilitatea să țină o mică cuvëntare bine spusă și bine simțită, la care a respuns călduros tinerul student Mihăilescu; și după doue ore ajunserăm și la mult doritul Buzeu.

Primirea a fost din cele mai imposante. Mulțumită cetățenilor Buzoeni și in special activului și simpaticului primar domnul Demetriade, precum și neobositului domn Iorgulescu, director al gimnasiului local.

Dela gară, am plecat in corpore cu musica militară in capul colónei spre episcopie, urmați de câteva societăți cu drapëlele lor și incungiuurați de un public distins care ne strigá intr'una: «Ura!» Pe drum, dela mai multe case ni s'au aruncat flori, de câteva gingașe domnișóre, ênseși dënsese niște flori cât se pôte de adorabile.

Am mers de am ascultat Te Deum la episcopie, și de acolo in grădina publică, unde s'a procedat la incvartirarea studenților.

La 3^{1/2} a fost ședință pentru alegerea de președinte. Au fost doi candidați: domnul Cănanău, student din Iași, și domnul Micu, asemenea student in Iași. S'a ales președinte domnul Micu cu 78 de voturi, contra domnului Cănanău care a obținut 74.

Studenții de peste Carpați au fost primiți cu aplause frenetice.

Domnul Micu mulțumeșce fôrte mult studenților ce au avut buna-voință să-l alégă pe dsa ca președinte al unei societăți atât de culte.

Un student din Transilvania, ia cuvëntul și spune că n'a venit cu stégul cel galben, după cum fusese vorba și acësta pentru cuvëntul că ar fi mai bine ca aceștia de aici să se ducă dincolo cu stégul roșu și albastru.

GR. MĂRUNTEANU.

Părerile ómenilor celebri despre femeii.

Milton, poetul orb și autorul «Paradisului perdut» se insurase a 3-a óră, dar n'a fost fericit cu nevësta din urmă. Intr'o ȃi lordul Buckingham i-a făcut un compliment, ȃicënd că femeia lui (a lui Milton) e o *rosă*.

— De pe colórea ei n'o cunosc — respunse poetul — fiind că sânt orb, dar după spinii ei recunosc că ai dreptate!

Odată Milton a fost intrebata de ce nu-și invetă fetele mai multe limbi?

— Nu se pôte — ȃise el — pentru o femeie e de ajuns o limbă.

Aristipp, filosoful grec, fiind rugat de un prieten să-l sfátuescă ce fel de femeie să ia, a respuns:

— Nici una, fiind că dëcă ea e frumoșă, te inșelă; dëcă e urită, nu-ți place; dëcă e săracă, te ruinează; dëcă e bogată, devii sclavul ei; dëcă e inteligentă, vei fi desprețuit; dëcă e rea, ești ca in iad in casa ta.

Safir a ȃis:

— Omul vëdud e un pușcăriș care și-a făcut osânda.

Moritz Jokai, romanțierul unгур, a ȃis:

— Sânt doue feluri de femeii: acelea cari au o inimă iubesc pe unul numai, și acelea cari n'au inimă și iubesc pe o sută.

După Jean Paul: Femeia e de obiceiul ultimul prieten, care-i mai remâne bărbatului in nenorocire.

Napolen I a ȃis:

— Sânt femeii cari au un singur defect: acela că nu sânt bărbați.

Schiller intrébă așá:

— După ce cunoști guvernul cel mai bun? Și după ce pe femeia mai bună? Tot el respunde:

— De pe aceea, că de amëndoue nu se vorbeșce reu.

Teatrul Național in București.

Peste câteva sêptemâni are să se deschidă la București stagiunea 1893—94 a Teatrului Național.

Din incidentul acesta, punem in fruntea foii nóstre ilustrațiunea care infașoșeză acest templu al artei teatrale române.

Teatrul Național, infiintat prin anii patruȃeci, are un trecut destul de lung inapoia sa. Pentru stagiunea viitoare direcțiunea a introdus mai multe imbunetățiri, care de sigur vor ridicá prestigiul Thaliei române și despre care am dat și vom da sémă in colónele foii nóstre.

Impëratul Germaniei.

Manevrelë ținute ȃilele trecute in părțile de sus ale Ungariei, in ȃinutul orașului nemțesc Kőszeg, au atras óșpeți fôrte mulți printre cari cel de frunte a fost impëratul Germaniei.

Tinerul și vigurosul rege Vilhelm II, prin purtarea sa energică, manifestată intëiu prin depărtarea lui Bismarck și continuată apoi prin declarațiunile sale făcute la diverse ocațiuni, precum și prin dispoșițiunile sale energice, a devenit de mult unul din monarchii cei mai cu autoritate.

Din cauza acësta visita sa are o importanță și mai mare. Pentru acësta publicăm portretul seu; a doua figură, este băiatul seu cel mai mare, viitorul moștenitor al tronului.

LITERATURĂ și ARTE.

Academia Română a ținut la 3/15 septembrie sedință publică. Cu asta ocaziune dl B. P. Hașdeu a cetit lucrarea sa: Basarabii? Cine? De când? Unde?

Schițe de dl Panțu. Primim din Brașov o broșură de schițe al căror autor este dl Ión C. Panțu, care a mai publicat câteva lucrări beletristice de valoare considerabilă. De astadată a adunat la olaltă cinci bucăți și anume: In plasă, In baltă, Cale grea, La code și La cârciuma lui Tiriplic. Ca și in scrierile sale precedente, tinerul autor și de asta-dată tinde a ne da caractere, tipuri și situațiuni bine combinate. Istoriile sale mai tóte se petrec in România pe Baragan, care se pare a fi locul seu de predilecțiune. Limba este adevărată românească, cu intorseturi și figuri originale, care i dau un colorit plăcut. Dl Panțu scrie rar, dar bine cumpenit; lucrările sale nu vor să esceleze prin intrigi măestrite, ci prin zugrăvirea naturală a tot ce ș-a propus să ne presinte. De vëndare la librăria Ciurcu in Brașov; prețul 30 cr.

Antologie Latină. In editura tipografiei H. Goldner Iași, a apărut înteuil volum din Antologia Latină seu «Flórea Poetilor și Prozatorilor Latini» din tóte veacurile, de Xenophon C. Georghiu, profesor la liceul din Iași, cuprinđend bucăți atăt din autorii anteriori lui Cicerone și Virgiliu, cât și din toți autorii epocii clasice și literatura patristică. Cu note explicative de istorie, literatură, filologie, metrică, etc. pentru usul școlilor secundare, preparațiune la bacalaureat, studenților școlilor normale superioare și ai facultăților de litere. Prețul unui volum 3 lei = 1 flor. 50 cr. Al 2-lea și ultimul volum e deja pus sub tipar și va apăre in curénd. Acest volum va conține la sfêrsit biografia și operile tuturor scriitorilor citați in ambele volume.

Vięta la mahala. Acesta va fi titlul unui volum de schițe și nuvele ce dl Marion va scóte la lumină in 1/13 octombrie la București. Autorul, bine cunoscut și de cetitorii noștri, a luat sujetele sale din vięta suburbiilor bucureșcene. Stilul seu este ușor și figurele reprezentate sânt fidel reproduse. Povestirile sânt hazle și nici odată nu vin in conflict cu bunul gust. Prețul unui esemplar, in ediție ordinară, 1 leu; ediție de lux 2 lei. O listă de abonament s'a depus și la redacțiua noastră.

Un diar nou la Timișóra. La 1 octombrie an. c. va incepe să iésă la Timișóra un nou organ de publicitate in limba română, cu menirea d'a reprezentá pe românii din părțile acele in lupta politică pentru existența națională. Numele noului diar va fi «Sentinela» și va eși deocamdată de doue de trei ori pe săptămână, după puțință și mai adeseori. Prețul pe oct.—dec. 2 fl. Pentru redacțiune și administrațiune e semnat dl Ion V. Barcianu. Dorim succes noului confrate!

Dicționar latin-român. A apărut de sub téscurile tipo-litografiei H. Goldner, in Iași: «Marele dicționar latin-român» complet lucrat după cei mai buni lexicografi ca: Bréal, Mühlmann, Quicherat, etc. de Ioan Nădejde, profesor in Iași. Prețul 10 lei; 5 fl.

TEATRU și MUSICĂ.

Dșóra Agata Bârsescu in România. Diarele bucureșcene anunță, că dșóra Agata Bârsescu a sosit joi séra la București, insoțită de trupa sa compusă din 24 de artiste și artiști renumiți și eri sâmbătă aveau să

plece la Galați spre a jucá la teatrul Temistocle, incepend cu drama «Eva» de Voss. In urmă va incepe turneul proectat, prin orașele București, Iași, Botoșani, Craiova etc. cu un program cu totul nou.

Opera italiană la București. Stagiunea operei italiene se va deschide in ziua de 15/27 octombrie. Direcțiunea operei italiene o are anul acesta dl F. Spe-trino, cunoscutul șef de orchestră. Printre artiștii cari fac parte din trupă vedem pe dna Linda Brambilla-Sordelli, pe dnii Remo Ercolani și și V. Coda. Prima-donă este dna Lina Cerne Wulman dela teatrul Constanzi din Roma; iar tenor prim dl Francesco Signorini, dela opera din Budapesta. Va fi și o trupă de balet. Ca opere noue se vor jucá Otello, Lohengrin, Profetul.

Cor românesc la un concert străin. Cetim in «Luminatorul» din Timișóra: Corul vocal micst (44 ênși) al plugarilor români din satul invecinat Ghirod, invitat fiind, a cooperat cu mai multe piese românești la concertul arangiat in «Bereria» cu ocaziunea rugei din 10 septembrie a nemților rom. cat. din suburbiul Fabric. Corul și cântările, conduse și dirijate cu multă pricepere de dl invětător Ioan Chișodan, teolog absolut, a fost intimpinate cu mare insuflețire și primite cu aplause și aclamațiuni nesfêrșite. Corul românesc și producțiunile sale au fost cununa intregii festivități urieșe. De față au fost peste 4000 ómeni de tóte religiunile și naționalitățile din orașul intreg. Purtarea și costumul național al coriștilor a fost mult admirat și laudat.

Teatru la Bistrița. Tinerimea română de meseriași din Bistrița arangéză astăzi duminică la 24 septembrie o petrecere insoțită cu reprezentație teatrală, in salonul de sticlă al lui Affenzeller de pe promenadă. Se va jucá «Frumósa satului» piesă intr'un act de Ioan Rodina și «Vistavoiiul Marcu», comedie in 3 acte de Theochar Alexi. Venitul curat este destinat in favorul școlii române gr. c. de acolo.

Corul vocal din Mehadia va arangia astăzi duminică la 12/24 septembrie concert cu petrecere de joc. Programa concertului: Cuvěnt de deschidere din partea președintelui Alexie Frateș. «Moto» și «De-aș fi iubit-o», esecutată de corul vocal. «Groza», poezie de V Alecsandri, declamată de Nicolae Mergea. «Cor și Cavatina» din «Lucia», esecutată de corul vocal. «Peneș curcanul», poezie, declamată de coristul Zaharia Guleran. «Cât e țera», esecutată de corul vocal. «Soldatul și Ovreul» dialog predat de coristul Costa Budian și N. G. «Drum bun», esecutat de corul vocal.

Concert la Orăștie. La 5/17 l. c. s'a dat la Orăștie un concert in sala otelului «Csósz» cu concursul dșórei Maria Popovici, absolventă a conservatorului din București, a dșórei Ersilia Popovici și al dlui Ioan Demian, oficial consistorial in Sibfiu.

O nouă Rhapsodie română. Aflăm cu plăcere, că dl G. Lubici, distinsul profesor de piano din București, a compus a 3-a Rhapsodie, pe motive românești, care va apăre, in curénd, in editura dlui C. Gebauer. Literatura muziceii noastre naționale, in stil clasic, se datoreșce dlui Lubici, singurul care a scris in această formă.

BISEPICĂ și ȘCOLĂ.

Șciri școlare. Gimnasiul din Beinș s'a deschis in săptămâna trecută, ne mai fiind nici un pericol de coleră. — La Iași se va inființă din fondul princesei Maria o școlă de servitori.

Societatea studenților din Blaș. Societatea de lectură a tinerimei studioase dela gimnasiul gr. cat. din Blaș s'a constituit pe anul școlastic 1893/4 in modul următor: Conducător al societății: Mod. Aron Deac profesor gimnasial; președinte: Iustin Pop stud. cl. VIII, secretar: Emiliu Sabo stud. cl. VIII, bibliotecar: Simeon Nicolescu stud. cl. VIII, controlor: Valeriu M. Montani stud. cl. VIII, notar: Victor Macavei stud. cl. VII, cassar: Eugeniu Șimonca stud. cl. VII, vicebibliotecar: Simeon Moldovan stud. cl. VII,

Costumul preoțesc în România. Un confrate bucureștean, «Amvonul și școla», a început o campanie cu privire la modificarea costumului preoțesc. Confratele bisericesc crede, că a venit vremea ca să se înlocuiască costumele străine, potcapiul, anteriul, etc., cu haine mai potrivite cu cerințele vremii noastre. Acest costum e o remășiță din vremurile fanarioților și s'ar pute întru câțva modifică conform cerințelor igienei și a gustului estetic modern. «Amvonul» dăce: Ore, potcapiul, lațele cele pletose ale përlui, giubéua, anteriul, sânt spriginitori ai religiunei? De sigur că nu stă țaria credinței in aceste haine și obiceiuri.

Profesori noi la Brașov. Aflăm din «Gazeta Transilvaniei» că delegațiunile școlare medie din Brașov au ales de profesor provisor pe dl dr. Emilian Popescu; profesori suplenți pe dnii Nicolae Bogdan, P. Pan și P. Roșca (gimnastică,) iar invetător provisor la școla capitală pe dl Romul Mircea, fost invetător in Seliște.

Adunare invetătorească. Reuniunea invetătorilor români gr. or. din districtul Zarand va ține adunarea sa generală in comuna Băița in zilele de 24, 25 și 26 septembrie v. sub presiudiul părintelui protopop Vasile Damian. Invetătorii Arseniu Duma, Efrem Pop, Alos. Vlad, Romul Jurca, George Forăș, Sim. Cibeau, Ioan Lucăcel și Ioan German vor ține prelegeri teoretice și practice.

C E E N O U ?

Hymen. Br. Leonida L. Popp, consilier intim al Maj. S. c. și r., locot. de mareșal și consorta sa baronesa Teresia Popp, înștiințeză căsătoria fiicei lor baronesa Emilia Friderica Popp Milossevich, cu dl Emil Kramolin jr. Cununia se va celebră la Szegszard in 24 septembrie, in biserica r. c. — *Dl dr. Ludovic Simonkai*, profesor la universitatea din Budapeșta, s'a cununat cu dșora Etelca Rozvan, fiica dlui Alesandru Rozvan, comisar sanitar in Oradea-mare. Cununia s'a sevërșit la 18 l. c. in biserica gr. or. română de cătră dl protopresbiter Toma Păcala. — *Dl Ioan Budișan*, teolog absolvent al diecesei Gherla, s'a cununat cu dșora Veturia Liscan la 18 l. c. in Cizeriu. Nași au fost Rds. D. Alimpiu Barbolovici vicariul Silvaniei cu dna soție. — *Dl Aurel Oltean* și Hortensia Radu s'au cununat la 5 septembrie in Jurca.

Sciri personale. *Dl Vas. Lucaciu* a rugat prin apërătorul seu dl Coroiian, pe ministrul de justiție, ca pentru a-și vindecă bóla de ochi, să fie pus pe picior liber, inse ministrul i-a respins cererea. — *Dl Eugen Brote* a avisat tribunalul din Sibiu, că se va presintă îndată ce va fi ceva mai bine cu sănătatea, in fața juraților din Cluș. — *Dl Petru Missir*, profesor universitar la Iași, a fost delegat a representă România la congresul ce se va ține la Haga pentru regularea cesțiunilor de drept internațional privat.

Un nou proces de presă. Procuratura din Cluș a intentat proces de presă «Foi Poporului» pentru un

articol intitulat «România pentru noi» publicat in nr. 22 dela 11/23 iulie al acelei foi. Redactorul respunđător, dl Ioan Russu Șirianul, a declarat că dënsul este autorul articolului și că primește respunđabilitatea. A fost citat la judele de instrucție și dl I. Popa Necșa, respunșabil pentru editura Institutului Tipografic, care tipărește numita fôie.

Conferință la Vêrșet. Dnii advocați dr. Nicolae Popovici, Antonie Crenian, Vladimir Spătariu, George Nedelcu și dr. Petru Zepening, au convocat la Vêrșet pe 28 septembrie n. o conferință. Programa conferinței este următorea: 1. Consfătuirea și hotărîrea in cauza înființării unei «Casse de păstrare poporală», 2. Discutarea modalității de a ne pute reprezentă in municipiul comitatului Timiș, prin o organizare bună a partidului național. 3. Desbaterea înființării unui cabinet de lectură, pentru Români din Vêrșet și giur. 4. Hotărîre in privința întregirii fără amânare a postului de protopresbiter gr. or. vacant al Vêrșetului — și eventuala înființare a unei parochii române gr. or. in Vêrșet.

Darul Albinei. Institutul «Albina» din Sibiu a dăruiit pentru internatul Reuniunii femeilor române din Brașov patru mașini de cusut. Comitetul acelei reuniuni, prin dna presidentă Agnes Dușoi și secretarul dl Lazar Nastași, exprimă darnicului institut mulțumirile sale.

O bucătărăsă ca incident politic. Mai acum câteva săptămâni se svonise că reședința consulatului rusc din Serajevo (Bosnia) fusese violată cu forța și se sustrăsese mai multe documente secrete. Consulul, un anume Bakunin, se găsiă atunci absinte fiind in concediu, și la întorcerea sa avu șcirea despre acest fapt din gura unei rivale a bucătărăsei sale. Fără a mai ascultă alt ceva nimic decât acea denunțare, diplomaticul Bakunin depeșă imediat la St. Petersburg de unde porni un ordin ștrașnic la ambasadorul rus din Viena care se grăbi de a cere imediat dela guvernul austriac reparațiune și satisfacțiune. A urmat după aceea o rigurosă anchetă, al cărei rezultat a fost descoperirea faptului, că un amant al bucătărăsei consulului intrase in casă spre a-ș găsi iubita și îi făcuse un scandal din pricina unei scene de gelosie; scenă pe care cealaltă, desprețuita amoresată de acelaș individ, declarase consulului acel scandal dăcând că s'au furat documente din casă. Ambasada rusă a făcut necesarele scuse guvernului austriac și consulul a fost imediat rechemat.

Institute de credit. *Gutinel* din Baia-mare a ținut adunarea sa generală constituantă la 20 septembrie n. Cassar interimal al institutului e dl Michail Lucaciu, director esecutiv dl Gavril Barbul. — *Concordia* se numește un alt institut de credit, care s'a înființat in comuna Uzdin, in comitatul Torontal, sub conducerea părintelui protopresbiter Trifon Miclea.

Petrecere cu dans la Brașov. Tinerimea academică română din Brașov a arangiat la 9/21 septembrie o petrecere cu dans in sala otelului Central nr. 1. Venitul curat s'a destinat pentru fondul studenților săraci.

Necrolôge. *Maria Pipoș n. Danciu*, soția decedatului comite suprem Ioan Pipoș, a incetat din viață la 4/16 septembrie in comuna Hondol. — *Vasilin Lessiu*, preot gr. c. in diecesa Gherlei și profesor primar la institutul preparandial gr. c. de Gherla, a reposit la 14 septembrie, la Tolgieș, in etate de 30 ani. — *Ioan Farda*, director al școlei fundatiionale normale din Năséud, a murit acolo, după o viață plină de rodnicie și neobosită activitate, la 8 septembrie, in etate de 46 ani. — *Vasilin Petrovici*, archivar protopretorial in Sân-Miclăușu-mare,

comitatul Torontal, fiul dlui Svetoniu Petrovici, vicar protopresbiteral acolo, a încetat din viață la 7 septembrie, în etate de 22 ani. — *Ioan Popovici*, un tiner scriitor din Lugoș, care a publicat prin țiare unele și poezii, a reposat acolo la 10 septembrie, în etate de 24 ani.

OGLINDA LUMEI.

Cronică mică. Mai toți diariștii ruși au ținut la Petersburg o mare întrunire. S'a discutat proiectul unei mari demonstrații de simpatie către presa franceză. — *La Paris* s'a hotărât, în chip definitiv, facerea unei expoziții universale la 1900. Ea se va face tot pe câmpul lui Marte. Președintele republicii a și semnat decretul de numire ca comisar general a inginerului Picard. — *În Franța* în toate orașele din departamentele resăritene s'au format comitete cari, cu ocazia sosirii escadre rusești vor aranja mari serbări naționale. În acele părți se fac mari pregătiri pentru primirea escadre.

Femeile funcționărese. Mai zilele trecute dna A. T. Bliss a fost aleasă președinta consiliului de administrație a stabilimentelor industriale din Michigan. Tot odată și departamentul de asigurări al statului, din Dakota Nordului, a fost încredințat tot conducerii unei femei anume doamna Lorena Allen. Dar asta nu e de mirare în America, căci deja de mult timp femeile au ocupat funcții înalte. Așa colegiul medicilor și chirurgilor din Boston a numit profesora la catedra de ginecologie pe dna Vesta D. Miller. Femeile funcționărese din Statele-Unite au și o societate a lor având ca decană pe dna Rosenberg, funcționară la ministerul de finanțe. Președintele Lincoln o făcu să capete slujbă acum treizeci de ani. Ea este șefa unei diviziuni a finanțelor și trece ca foarte abilă în împlinirea funcțiilor sale.

Testamentul lui Bismarck. Un diar străin primește următoarea știre din Kissingen: Starea sănătății prințului de Bismarck se agravează din ce în ce. Cu toate că doctorii încercă tot posibilul de a împușcă durerile ce-i sunt cauzate de reumatism, înse nu reușesc. Timpul ploios care este aci nu promite o repede vindecare a prințului. Dar, se țice că el și-a exprimat dorința de a vedea pe fiul său, contele Wilhelm, care s'amează mai mult cu tatăl său decât primul născut, contele Erbert. Relațiunile între familia lui Wilhelm și aceea a prințului erau foarte reci de câțva timp și tatăl și fiul nu se văzuseră de mult. Se pare că cucónele erau cauza. După testamentul său Bismarck lasă contelui Erbert titlul de principe și acela de duce de Lanenburg, posesiunile din Friedrichsruhe și din Schönhausen. Lui Wilhelm acelea mai producătoare din Varzin și vila din Rheinfels în Pomerania ficei sale contesa de Rantzau. Contele de Erbert s'a căsătorit după cum se știe cu o unghurică din casa Hoyos. Contele Wilhelm, comisar civil guvernator al Hanovrei, este soțul unei fete din familia Arnim și are trei copii. În fine fiica contesă de Rantzau este nevasta unui ministru german și are și ea 3 fete.

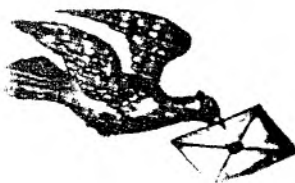
O eroină rară. O femeie foarte frumoasă, tipul adevărat andaluzian, înaltă cu ochi strălucitori trăie într-o «ganaderia» (loc unde se cresc tauri) lângă Sevilla, cu bărbatul ei pe care îl adoră foarte mult. Reputația ei de femeie cinstită nici odată nu fuse petată și frumoasa femeie se bucură de considerația generală. Pe lângă părechea fericită trăie un tiner, Don Luis, păzitor de tauri foarte frumos bărbat. Acestui tiner nici o femeie nu-i re-

sistase și în localitate, după o legendă formată în giurul lui, i se dăduse numele de «măncător de inimi». El, nereușind a face conchista frumoasei sale vecine, voi să se resbune de afrontul suferit și istorisiă în toate părțile că în fine el reușise a câștiga și pe cinstita sa vecină. Și cum în totdeauna calomnia se respândește repede, ea ajunse și la urechile femeii. Atunci soția calomniată, vădându-și reputația ei compromisă și pe bărbatul ei espus de a fi ridicol, își luă rezoluția ei fără să țică o vorbă la nimeni. Dumineca trecută ea așteptă pe Don Luis la eșirea din biserică, îl oprî în loc și cu un cuțit îi dădu o lovitură drept în inimă, strigând: »Acosta te va învăța să desonorezi pe o femeie». Apoi cu brațele încrucișate și cu privirea ficsă asupra cadavrului, așteptă sosirea gendarmilor. Toate țiarele din Spania dau dreptate acestei adevărate eroine. Achitarea ei este aproape sigură.

DESCOPERIRI și INVENȚIUNI.

Mesurătorul de friguri. Electricianul Tavernier din Paris a descoperit un aparat care va fi de mare folos în toate spitalele. Acest aparat numit «Thermostat» servește ca să ție în continuu în curent pe doctorul de serviciu al unui spital cu starea de friguri a unui pacient. Mesurătorul de friguri se pune ca ori-ce termometru sub subțioara bolnavului. Indată ce frigurile cresc se scade, acest ingenios aparat care e legat prin fire electrice cu odaia doctorului de serviciu, anunță această stare nouă a bolnavului arătând totodată și numărul patului în care se află pacientul. Deci cu ajutorul acestui aparat buletinul de mersul frigurilor la un bolnav se poate face cu multă înlesnire și nu va mai fi nevoie ca doctorul să stea zile întregi la capătul bolnavului. În mai multe spitale din Paris s'au făcut experiențe care au dat rezultatele cele mai satisfăcătoare.

Poșta redacțiunii.

București. Cu plăcere, înse n'aveam multă speranță, căci indiferențismul față de produsele literare e mare.

Maidan. Încă nu s'a putut, dar în nr. viitor de sigur.

Versurile: Spune-mi, La ția ei, Știre-ai să-mi ghicești, — nu s'au admis.

Iasiensis. Nu mai ai nimica pentru noi?

Paris. Merci.

Buzeu. Continuarea sosit târziu pentru nr. acesta.

Calindarul săptămânei.

Dum. înainte de Înălțarea crucei, Ev. dela Ioan c. 3, gl. 8, a inv. 6.

Ția sapt.	Calindarul vechiu	Călınd. nou	Sórole
Duminecă	12 Mart. Autonom	24 Gerhard	5 51:5 53
Luni	13 Mart. Corneliu	25 Cleofas	5 52:5 51
Marti	14 (?) <i>Inal. st. Cruci</i>	26 Ciprian	5 53:5 48
Mercuri	15 Mart. Nichita	27 Waldemar	5 55:5 46
Joi	16 Cuv. Eufemia	28 Wenceslaw	5 56:5 44
Vineri	17 Mart. Sofia	29 Arch. Mich.	5 57:5 42
Sămbătă	18 Cuv. Eumeniu	30 Ieronim	5 59:5 40

➡ **Treiluniul iul—septembre** se va încheia în curând. Rugăm pe toți aceia a căror abonamente espiră, să le înnoiescă de timpuriu. Asemenea sunt rugați și aceia cari primesc fôia, înse încă n'au respuns costul ei, să binevoiescă a-l achita țilele aceste.

UMOR ȘI SATIRĂ.

Cât e de scumpă viața în miliție.

Trei părinți se întorceau deunădi dela o stațiune balneară din Germania. În vagon ei încep să vorbească și să se tânguiescă despre prețul pe care-l are viața unui om în miliție.

Toți trei aveau câte un băiat voluntar în armată.

Tata No. 1 se uită posomorît pe ferăstră apoi ȳice prietenului seu:

— Băiatul meu e în cavalerie și în luna trecută a trebuit să-i trimet 1000 de fr. fiind că pe când călăria, a rupt piciorul unui cal de-al armatei și a trebuit să plătescă calul.

Tata No. 2 începe să zîmbescă trist și ȳise:

— Și asta te supără? Niște păcătoși de 1000 de fr.?

«Ascultă numai; baiatul meu m'a costat mai scump.

«El e în artilerie. Într'una din ȳilele trecute primesc dela el un cont de 14,000 de fr.

«Nenorocitul spărsese un tun.

Tata No. 3 sare de pe scaun desperat și strigă:

— Asta nu-i nimic pe lângă banii cari trebuie să-i plătesc eu. Băietul meu e în marină.

«În săptămâna trecută amiralul seu i-a poruncit următoarele:

— Haide, sue-te repede pe catart!

«Băiatul meu ascultă negreșit, se sue pe catart și când ajunge tocmai în vîrf, catartul se rupe dela rădăcină și cade cu băiat în mare. Corabia se răstornă și o mulțime de ȳomeni s'au inecat. Băiatul meu a scăpat.

«Acum cât va trebui să plătesc eu ca despăgubiri?

— Dămne ce scumpă e viața în miliție!

Barbierul din Craiova.

Un actor din provincie, — așa de avar că jucă rolul Zgîrcitului foarte natural pe scenă, — sosește deunădi în București și-l apucă o durere de măsele îndrăcită.

Se duce la un dentist de pe calea Victoriei.

Într'o clipelă de ochi măseua stricată e scosă.

— Cât îți sînt dator? întrebă bolnavul ușurat.

— Doueȳeci de franci.

Actorul se strîmbă, plătește nemulțumit și se duce să se întelnească cu camaradii sei la Cafeneua Bulevardului.

— Ei, Sache, cum ți se pare 'n București? fi întrebă unul din ei.

— Frumos, ȳeu, n'am ce ȳice!... Dar lesne se mai câștigă banii p'aici!...

— Cum așa?...

— Uite, nene: mi-am scos o măsea; trēba asta n'a ținut nici un minut și m'a costat doueȳeci de franci, pe câtă vreme la Craiova, barbierul Naie, care mi-a scos o măsea, nu mi-a luat decăt doi franci, și numai pentru atăt, veȳi, m'a tirît trei sferturi de cias în giurul meseil...

A. — Ce a pățit bietul croitor Petec, ce i-e falca așa umflată?

B. — De sigur că au fost eri pe la datornicii sei pentru incasarea ratelor lunare!...

Unui grandoman.

Când flămând, te plimbi ca uliul
Și te uiți la toți pe stradă,
Nu ți-i frică? se prea pȳte,
Vre-un datornic să te vedă.

M. LEON.

Nimrodiade.

Mincinescu. — Da! ți-o spun pe onore, așa întelept eră cănele meu de vânătorē «Jamais», ce vrei frate? într'o ȳi venind la Iași, trecēnd pe lângă restaurațiunea lui Buch; de-odată Jamais stă pe loc, și începe a lătră, îl chem, dar insedar! căci el mergea până la ușa restaurantului și speria cu labele privind la mine. Ca să me asigur și eu despre cauză; am intrat cu Jamais în restaurație, și ce să veȳi? dintr'o săritură eră Jamais pe bufet, de unde îmi aduse o friptură de iepure și o prepliță care erau puse pentru musafiri!

Bîrfescu. — Ca cănele meu Minte inse nu este pe fața pămēntului, frate! — Gândește-te că tot acolo în Iași, treceam și eu pe lângă restaurantul Buch, tot așa pății și eu, cu diferența numai, că intrând eu în restaurație, îndată se repeȳi Minte pe mesă, de unde îmi aduse în gură o «listă de bucate» veche, privind-o mai de-aprȳpe am vedut scris: «Friptură de căprioră»!...

De speriat.

Un domn fiind cuprins de sughiț, ȳice la un amic al seu:

— Te rog fă-mi ceva să me speriu.

— Pentru ce? îl întrebă acesta.

— Nu veȳi că m'a apucat sughițul, și decă voi fi speriat de-odată îmi trece.

— Atunci împrumută-me cu douē mii lei.

— Al Mulțumesc! mi-a trecut.

Eșit din rol.

Profesorul — (cătră o elevă la un rol de studiu.)
Prea nesimțitorē ești dșoră, cu mai mult sentiment trebuie jucat rolul acesta, gândește-te la situațiunea acelei fete nenorocite pe care a părăsit-o amantul! — Dta în un astfel de caz n'ai plânge de desperare?...

Dșora. — Nu! eu mi-aș căută un altul.

Bolă fără doctorie.

Studentul. — Ufl așa-mi este de reul — îmi lipsește ceva!...

Stăpâna. — Să chem dar pe doctorul?

Studentul. — Creȳi dta că el îmi va împrumută banii care-mi lipsesc?

Ce e prietenia.

Mărturia unui sceptic:

— Prietenial să-ți spun ce e. O umbrelă care se întorče pe dos îndată ce se strică vremea.

Proprietar, redactor respundător și editor: IOSIF VULCAN.

CU TIPARIUL LUI IOSIF LĂNG & COMP. ORADEA-MARE.